

ZAPISNIK

1. seje Komisije za statusna vprašanja Gasilske zveze Slovenije, ki je bila v torek, 6. februarja 2024, ob 16.00, v prostorih Gasilske zveze Slovenije, Tržaška cesta 221, 1000 Ljubljana.

Prisotni člani komisije: Dejan Jurkovič, predsednik Komisije, in člani Franc Anderlič, Anton Klemenčič, Drago Pavlič, Andrej Sluga, Jože Vrščaj in Janko Žuntar.

Prisotni preostali vabljeni: Janko Cerkvenc, predsednik Gasilske zveze Slovenije, Jerneja Jelovčan Koselj, Strokovna služba GZS.

Opravičeno odsotni: Zvonko Glažar, poveljnik Gasilske zveze Slovenije.

Dnevni red:

1. pozdrav,
2. potrditev dnevnega reda,
3. predstavitev članov komisije iz posamezne regije,
4. programske usmeritve v mandatnem obdobju 2023–2028 in program dela za leto 2024,
5. razno.

Ad 1

Predsednik Komisije za Statusna vprašanja Gasilske zveze Slovenije pozdravi udeležence 1. seje, še posebej pa predsednika Gasilske zveze Slovenije Janka Cerkvencika. Predlaga, da se člani Komisije na kratko predstavijo. Pove še, da so bili pri sestavljanju Komisije enotni pri izbiri članov, saj se jim je zdelo zelo pomembno, da ohranijo stare člane in jim dodajo svež veter.

Po kratki predstavitvi članov preda besedo za pozdravni nagovor Janku Cerkvenciku, predsedniku Gasilske zveze Slovenije, ki pozdravi udeležence. Zadovoljen je z izbiro, želi si, da nadaljujejo s tem tempom tudi preostanek mandata. Njihova naloga je zelo odgovorna, saj vpliva na delo gasilcev, ugotoviti je treba, kaj je dodana vrednost oz. kaj lahko ohromi/ustavi prostovoljstvo. Trenutno je položaj takšen, da opažamo prehajanje gasilskih kadrov v sistem CZ, zato komisija lahko pričakuje kakšno vprašanje tudi v tej smeri. Prizadevati si moramo, da svoje usposobljene kadre zadržimo v gasilski organizaciji. Pred nami je sprememba uredbe o naravnem varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, kamor bo vključena tudi ta komisija. Žal se je nedavno urejal pravilnik o zavarovanju gasilcev, k čemur nismo bili povabljeni,

vprašanja o tem so sprožili šele župani. Poudarja, da morajo biti vsi pozorni na vse novosti v zvezi s statusom gasilca in naj sporočijo, če bo treba odpreti kakšno temo na UO. Pomembno se mu zdi, da se sodeluje s terenom, zato bosta s poveljnikom obiskala vse GZ in občine, da se seznanita z vsemi težavami, ki jih pestijo. Predsednik GZS izpostavi še pomembnejša dogodka v tem letu: mladinsko gasilsko olimpijado v Trentinu in 30-letnico obeležitve sprejema *Zakona o gasilstvu*. Bogatajeve dneve bi poskusili čim bolj izkoristiti za promocijo statusa gasilstva. Komisijo pa čaka tudi delo na področju potrjevanja na novoustanovljenih PGD in GZ ter izbrisi.

Ad 2

Predsednik Komisije prebere dnevni red, ki so ga vabljeni prejeli z vabilom, in prosi člane za potrditev.

Sklep št. 1: Potrdi se dnevni red 1. seje Komisije za statusna vprašanja Gasilske zveze Slovenije.

Ad 3

Ker so se člani predstavili že pri uvodnih pozdravih, prehajamo na naslednjo točko dnevnega reda.

Ad 4

Predsednik Komisije predstavi osnovne programske usmeritve:

- spodbuda delodajalcem, da zaposlujejo prostovoljne gasilce in jim zagotavljajo ustrezne davčne in druge olajšave;
- na področju zakonodaje davka na dodano vrednost je treba doseči spremembo znižanja oz. ukinitve DDV za nabavo zaščitne opreme za pripadnike sil v sistemu zašite in reševanja;
- dogovor med lokalno skupnostjo, delodajalci, prostovoljnimi društvi in operativnimi gasilci, da bi se ti lahko udeležili intervencije v kraju, kjer so zaposleni.

Ukvarjali pa se bodo tudi z drugimi aktualnimi temami.

Besedo nato da članom, ki so v Komisiji sodelovali že v minulem obdobju, da povejo, katere teme so obravnavali.

Jože Vrščaj pove, da so se veliko ukvarjali s statusom gasilca, nekaj uspeha so dosegli z uveljavitvijo davčne olajšave za operativne gasilce. Trudili so se, da bi bili njihovi predlogi slišani, a niso bili vselej uspešni. Predlaga, da bi za naslednjo sejo vsak član pripravil nekaj predlogov, kaj bi lahko uredili za status gasilca. Še posebej se mu zdi pereča tematika pokojninsko in invalidsko zavarovanje – kaj se zgodi, če se mladi gasilec invalidsko upokoji, kaj to zanj pomeni finančno?

Drago Pavlič pove, da jim je uspelo urediti marsikaj, v prejšnjem mandatu so imeli 16 sej, od tega 7 rednih in 9 korespondenčnih. Korespondenčne so bile običajno, kadar je bilo treba katero društvo izbrisati, da se niso sestajali samo zaradi tega, in predlaga, da bi to prakso ohranili. Predlaga, da nadaljujejo reševanje tem, ki jih še niso končali v prejšnjem mandatu.

Andrej Sluga potrdi, da marsikateri predlog s seje ni prodrl do predvidenih naslovnikov. Predvsem, kar se tiče predloga davčne olajšave, ki je bil vzoren. Upa, da bo tudi v prihodnje vsak član pokril področje, na katerem je močen.

Franc Andrelič se strinja s predhodniki in poudarja, da je bistveno, da imajo dobrega sogovornika, ki bi podprl njihove predloge.

Predsednik Komisije predlaga, da bi poskusili z manjšim številom predlogov, ampak s takšnimi, ki bi jih težko ovrgli in bi zato imeli zelo široko podporo. Meni, da sogovornike imajo, sicer se bodo potrudili zanje.

Hkrati podpre predlog Jožeta Vrščaja, da vsak član pripravi nekaj predlogov področij dela, s strokovno delavko bosta naredila izbor, pripravila tabelo (tudi s prioriteta), kaj konkretno bi naredili na katerem področju.

Sklep št. 2: V 14 dneh člani pripravijo vsak svoje videnje in predloge o delu Komisije.

Zaenkrat imamo že tri vrste statusnih bonitet: gasilce, gasilske organizacije in podjetja, ki zaposlujejo gasilce. Pot do dokončne ureditve statusa je dolga in bo še kar nekaj časa trajala. Tudi za davčno olajšavo se je bilo treba boriti.

Anton Klemenčič opozori na dohodninsko olajšavo, da so na terenu zamere, ker je vezana na višino plače. Predlaga, da bi bila to njihova naloga, da bi poskusili uskladiti te razmere.

Odpre se razprava o višini olajšave in člani prejšnjega mandata so povedali, da so že delali izračune in da druge rešitve, kot je ta boniteta za plačilo manj davka, ni, je pa vezana na višino dohodka, kar nekatere še vedno močno moti (višji dohodek = višja olajšava).

Predsednik Komisije pri tem bolj izpostavi težavo, kdo je upravičen do tega. On je že naredil dva modela, ki vključujeta kriterije in točkovnik – poudarek je na aktivnih gasilcih –, a tu je ogromno dela z administracijo, s čimer težko obremenijo gasilce. Razmišljali so tudi o zahtevi, da se preveri veljaven zdravniški pregled, ki pogojuje status operativnega gasilca (pogoj v Vulkanu). Kot največjo sporno točko vidi kriterij o 10-letni neprekinjeni operativni aktivnosti. Pozitivna plat je, da so s tem povzročili aktualiziranje podatkov v Vulkanu.

Odpre se tudi vprašanje, ali gasilcu, ki je opravil zdravniški pregled po 5. členu (za nosilce IDA, ki ima omejeno trajanje), velja tudi zdravniški pregled po 3. členu, kar je treba preveriti.

Predsednik Komisije predlaga, da bi se v tem letu dobili pogosteje, še 2-krat, da razčistijo in uskladijo delo. Pove, da ima tudi dva predloga za delo:

1. PREDLOG: Vlada je sprejela interventni zakon z zmanjšano stopnjo DDV (5%), ki naj bi veljal za določeno obdobje. Predlaga, da damo pobudo na organe, da se ta zakon oz. zmanjšana

stopnja podaljša za nedoločen čas in ostane v veljavi za gasilce. Določeni poslanci si za to že prizadevajo.

Anton Klemenčič pove, da je zasledil, da premier in obrambni minister že delata na tem, zato predlaga, da najprej preverimo trenutno stanje. Poiskal bo omenjeni zapis in ga poslal.

Jože Vrščaj podpre idejo, da damo pobudo kot organizacija.

Sklep št. 3: Preverimo obstoječi zapis o morebitnem podaljšanju interventnega zakona (oz. ohranitvi davka za DDV). Andrej Sluga pripravi osnutek pobude, ki jo posredujemo organom v potrditev.

2. PREDLOG: Zdravniško varovanje na prireditvah, ki ga izvajajo zdravnik in reševalci, je drago. Zato predlaga, da bi to prevzeli prvi posredovalci oz. bolničarji vsaj na določenih nezahtevnih prireditvah – kategoriji D in C. Možnost in smiselnost tega je preveril v njihovem lokalnem zdravstvenem domu.

Člani se s tem predlogom ne strinjajo v celoti. Zdi se jim bolj smiselno, da bi to nalogo prevzeli gasilci s specialnostjo bolničarja, ki je v domeni gasilske organizacije. Prvi posredovalci namreč v zdajšnji organiziranosti ne spadajo pod okrilje GZS in v nekaterih zvezah niti niso vključeni v sistem alarmiranja. Predsednik predlaga, da dajo možnost dežurstva na prireditvah ali bolničarjem ali prvim posredovalcem tistim društvom, ki bi to želeli izvajati.

Janko Žuntar opozori predvsem na težavo pravne zaščite. Ali so gasilci pravno zaščiteni? Izpostavi tudi konkreten primer zdravstvene oskrbe, ki so jo izvedli gasilci. Anton Klemenčič in Jože Vrščaj poudarita, da prvi posredovalci niso del sistema zaščite in reševanja, ampak zdravstva.

Predsednik Komisije spreminja predlog in predlaga, da bi vseeno dali pobudo na Ministrstvo za zdravje, da se ideja prouči.

Drago Pavlič predlaga pobudo, da bi bila smiselna informiranost društev v razliki med prvimi posredovalci in bolničarji. Andrej Sluga omeni, da je z vidika zdravstvene oskrbe na veselici v zdajšnjem času največja težava alkohol med mladoletnimi.

Anton Klemenčič meni, da kot Komisija morajo vedeti, kaj se dogaja na terenu, in morajo pomagati odgovornim v enotah in GZ ravno, kar se tiče odgovornosti ob takšnih dogodkih.

Jože Vrščaj predlaga, da bi si člani izmenjali kontaktne podatke, s čimer se prisotni strinjajo. Za to bo poskrbela strokovna sodelavka in jim po e-pošti poslala tabelo s telefonskimi številkami in e-naslovi.

Drago Pavlič opozori, da nas javnost in tudi politika obravnavajo kot NVO (javna služba), kar je na nekakšen način zloraba pojma gasilstva, a ne dobimo nikakršnega financiranja za to. Poleg tega imamo svoj *Zakon o gasilstvu*, po katerem delujemo in ne potrebujemo še Zakona o društvih.

Odpre se pogovor o morebitnem umiku s seznama NVO, korekturi *Zakona o gasilstvu* oz. šifranta, po katerem spadamo med NVO. Predsednik Komisije poudari, da je treba preveriti, kaj izgubimo, če se umaknemo s seznama.

Drago Pavlič v tem kontekstu NVO-jev pove še, da je pomemben del tudi ustrezna predstavitev razlike med poklicnimi in prostovoljnimi gasilci, ker se številne javnosti ne zavedajo razlike. Stanje se je zdaj že izboljšalo zaradi prisotnosti gasilcev ob javnih nesrečah. Obe tematiki pa sta pomemben del splošnega statusa gasilca.

Ad 5

Predsednik Komisije predlaga, da bi imeli novo sejo še pred poletjem, takrat določijo prioritete. Naslednjo sejo bi imeli 19. marca ob 16. uri na GZS oz. po dogovoru v Ormožu.

Seja se je končala ob 18.20.

Ljubljana, 13. 2. 2024

Zapisala
Jerneja Jelovčan Koselj

Predsednik Komisije za
statusna vprašanja GZS
Dejan Jurkovič